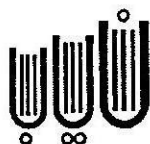

بررسی مطالبه‌ی خسارات ناشی از قاعده اقدام از دیدگاه فقهی و رویه قضایی در ایران

مؤلفان:

امیر ذوالفقاریان

علی طوسی

سرشناسه : ذوالفقاریان، امیر، ۱۳۵۷-
عنوان قراردادی : ایران، قوانین و احکام
Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور : بررسی مطالبه‌ی خسارات ناشی از قاعده اقدام از دیدگاه فقهی و رویه قضایی در ایران / مؤلفان امیر ذوالفقاریان، علی طوسی.

مشخصات نشر : تهران: نیلاب زبان گستر، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری : ۱۳۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۹۸-۰۱-۸

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابخانه

موضوع : قاعده اقدام

● rule (Islamic law)

خسارت -- ایران

Damages -- Iran

خسارت (فقه) -- ایران

Damages (Islamic law) -- Iran

خسارت -- ایران -- دعوی

Damages -- Iran -- Claims

رویه قضایی -- ایران

Jurisprudence -- Iran

شناسه افزوده : طوسی، علی، ۱۳۶۵ -

رده بندی کنگره : DP ۱۶۱/۵۲

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۲

شماره کتابشناسی ملی : ۹۶۴۹۲۳۴

اطلاعات رکورد : فیا

کتابشناسی

عنوان و مؤلفان: بررسی مطالبه‌ی خسارات ناشی از قاعده اقدام از دیدگاه فقهی و رویه قضایی در ایران - امیر ذوالفقاریان، علی طوسی.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۹۸-۰۱-۸ نوبت چاپ: اول- ۱۴۰۳

ناظر چاپ: کریم افسری تیراژ: نسخه- ۵۰۰

چاپ و صحافی: واصف ناشر: انتشارات نیلاب زبان گستر

آدرس: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه بهشت آئین، پلاک ۱۰

تلفن تماس: ۰۲۱-۶۶۱۷۴۰۸۷ و ۰۲۱-۶۶۱۷۴۱۲۷

قیمت: ۲۰۰۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۸.....	پیشگفتار
۹.....	فصل اول درآمدی بر قاعده اقدام و مطالبه‌ی خسارات
۹.....	مقدمه
۱۱.....	تحلیل قاعده اقدام در راستای مطالبه‌ی خسارت
۱۴.....	مطالعات مشابه
۱۷.....	فصل دوم قاعده اقدام و تاریخچه آن
۱۷.....	مفاهیم
۱۷.....	معنای خسارت
۱۷.....	معنای لغوی
۱۷.....	معنای اصطلاحی
۱۸.....	معنای قاعده اقدام
۲۴.....	مفهوم و ضروریات قاعده اقدام
۲۵.....	مصادیق قاعده اقدام
۲۷.....	شرایط قاعده اقدام
۲۷.....	اهلیت فرد اقدام کننده
۲۷.....	اختیار
۲۸.....	علم
۲۸.....	قصد
۲۹.....	آثار قاعده اقدام
۲۹.....	اقدام مسقط ضمان به طور کامل
۲۹.....	اقدام مسقط ضمان به طور جزئی
۳۰.....	گستره قاعده اقدام
۳۰.....	قراردادها
۳۲.....	مسئولیت مدنی
۳۲.....	مسئولیت کیفری
۳۴.....	منتفی شدن میانی مسئولیت کیفری و مدنی بر اثر قاعده اقدام
۳۴.....	منتفی شدن میانی مسئولیت کیفری بر اثر قاعده اقدام
۳۵.....	کیفیت و چگونگی رفع مسئولیت کیفری بر اثر قاعده اقدام
۳۶.....	کیفیت و چگونگی رفع مسئولیت مدنی بر اثر قاعده اقدام
۳۷.....	شرایط تحقق قاعده اقدام
۳۷.....	ضرورت عمدی بودن با کفایت غفلت و بی احتیاطی

فهرست مطالب

۳۹	 ضرورت امکان حذر از اقدام یا وجود راه کارهای دیگر
۴۰	 ضرورت علم به مورد ضرر برای تحقق اقدام
۴۱	 ارکان قاعده اقدام
۴۳	 چگونگی تقسیم خسارت بین زیان دیده و زیان زننده مقصر
۴۶	 تأثیر اقدام زیان دیده در حادثه زیانبار
۴۷	 تاریخچه قاعده اقدام
۴۸	 نمونه‌هایی از مصادیق قاعده اقدام در مسائل روز
۴۸	 گارانتی یا ضمانتنامه
۴۹	 بیمه نامه
۴۹	 جرائم مربوط به عدم تادیه مالیات
۴۹	 ازدواج زن ایرانی با اتباع بیگانه
۵۰	 بحث و بررسی پیرامون چند سوال
۵۳	 فصل سوم قاعده اقدام در فقه، حقوق و رویه قضایی
۵۳	 مدارک و مستندات قاعده اقدام از منظر فقه
۵۴	 دلیل اول: مستندات روایی
۵۸	 دلیل دوم: بناء عقلا
۵۸	 دلیل سوم: اجماع
۵۹	 تحلیلی بر قاعده اقدام در فقه و حقوق
۵۹	 معامله شخص سالم با شخص محجور
۶۰	 دیدگاه‌های فقها درباره مسقط ضمان بودن قاعده اقدام
۶۱	 حرمت مال و عمل مسلمان
۶۲	 قاعده لاضرر
۶۲	 موارد تطبیق قاعده اقدام در فقه
۶۳	 کاربرد قاعده در بیع فضولی
۶۴	 کاربرد قاعده در غصب
۶۵	 کاربرد قاعده در ادای دین
۶۵	 کاربرد قاعده در ودیعه
۶۶	 قلمرو قاعده اقدام
۶۷	 قواعد فقهی که مبنای حجیت قاعده اقدام هستند
۷۰	 مستثنیات قاعده اقدام
۷۲	 موارد استناد فقهاء عظام به قاعده اقدام

فهرست مطالب

۷۳	رابطه علیت بین عمل زیانبار و ورود ضرر
۷۴	جایگاه علم و اراده در قاعده اقدام
	عدم جواز رجوع مشتری عالم به فضولی بودن بیع، به بایع فضولی، برای پس گرفتن ثمن در صورت تلف
۷۵	
۷۶	ایفاء دین از جانب غیر مدیون ثالث بدون اذن بدهکار
۷۶	سپردن مال به صغیر یا مجنون
۷۶	تعمدیل قاعده؛ کاهش شدت اثر و افزایش قلمرو
۷۹	نسبت قاعده اقدام با قواعد دیگر
۷۹	نسبت قاعده اقدام و قاعده پذیرش خطر
۸۰	نسبت قاعده اقدام و قاعده تسلیط
۸۰	نسبت قاعده اقدام با قاعده ید
۸۱	رابطه قاعده اقدام و ابراء
۸۲	رابطه قاعده اقدام با قاعده تحبیب
۸۲	رابطه قاعده اقدام با قاعده استیفاء
۸۳	قاعده اقدام با قاعده لاضرر
۸۳	قاعده اقدام با قاعده احسان
۸۴	قاعده اقدام با احیای موات
۸۴	قاعده اقدام و نکاح
	فصل چهارم مطالبه خسارت ناشی از قاعده اقدام در حقوق، رویه قضایی و بررسی دعاوی
۸۷	مربوط
۸۷	موارد استناد حقوقدانان به قاعده اقدام
۸۹	موارد استناد قانونگذار به قاعده اقدام در قانون مجازات اسلامی
۱۰۱	موارد استناد قانونگذار به قاعده اقدام در قانون مدنی
۱۱۸	موارد استناد قانونگذار به قاعده اقدام در قانون تجارت
۱۲۱	قاعده اقدام در پرتو آراء دادگاه
۱۲۵	سخن پایانی
۱۲۸	پیشنهاد می شود
۱۳۱	منابع

پیشگفتار

قاعده اقدام یکی از مهمترین قواعد فقهی و حقوقی می‌باشد که ابعاد بسیار زیادی در این قاعده وجود دارد. با وجود بحث‌های گسترده در خصوص این قاعده هنوز هم به بعضی از جنبه‌های این قاعده پرداخته نشده است. یکی از این جنبه‌ها مطالبه خسارت ناشی از قاعده اقدام می‌باشد. بحث مطالبه خسارت ناشی از قاعده اقدام از منظر کیفری و حقوقی قابل بررسی است. از منظر کیفری با توجه به جرایم نوین رسانه‌ای و مخابراتی نظیر کلاهبرداری تلفنی و رایانه‌ای که در بستر جامعه کنونی اتفاق می‌افتد کلاهبرداران از روش‌های فریبنده و اغواکننده استفاده می‌کنند به نوعی که شخص، ترغیب جهت اقدام علیه خود می‌شود و زمانی که شکات اقامه دعوی کیفری می‌نمایند در اینجا علم و آگاهی آنان در بردن مال دخیل است زیرا آنان اقدام علیه خود نمودند و از این نظر موجب مختومه شدن پرونده در محاکم کیفری می‌شود (منع تعقیب یا براءة) با وجود این از منظر حقوقی شخصی که علیه خود اقدام نموده است می‌تواند مطابق مقررات حقوقی که در مواد ۳۰۱، ۳۰۳ و ۲۶۵ قانون مدنی و مواد ۱۹۸، ۵۱۵، ۵۱۹ و ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی به آن اکتفا شده علیه خوانده دعوی که همان مستکی‌عنه پرونده کیفری می‌باشد اقامه دعوی نماید و خوانده را محکوم به پرداخت خسارت نماید. همچنین قاعده اقدام می‌تواند موجب ضمان، مسقط ضمان و یا تقلیل ضمان گردد در کتاب حاضر نویسندگان به تفصیل به موارد یادشده پرداخته‌اند.

امیر ذوالفقاریان

علی طوسی